

Udenrigsministeriet

Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
2021-7670	Brexit-sekretariatet	15-02-2021

EUU alm. del – endeligt svar på spørgsmål 74 fra Søren Søndergaard stillet den 26. januar 2021 til udenrigsministeren

Spørgsmål

Vil ministeren vurdere, hvorvidt Storbritannien allerede nu har mulighed for at suspendere dele af eller hele handels- og partnerskabsaftalen med EU, da dele af EU ikke lever op til grundlæggende retsstatsprincipper og menneskerettigheder, navnlig Ungarn og Polen, idet spørgeren bemærker, at regeringens notat til Europaudvalget indeholdende en vurdering af aftalen påpeger følgende: ”Klimaforpligtelserne er i øvrigt gjort til en såkaldt ”essentiell aftaleklausul” på linje med spørgsmål om retsstatsprincipper, menneskerettigheder og forpligtelser vedr. masseødelæggelsesvåben. Brud på essentielle aftaleklausuler giver den anden part mulighed for særligt stærke sanktionsmekanismer, herunder suspending af hele eller dele af aftalen” (EUU alm. del - bilag 207, 2020-21)?

Svar

Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien indeholder en række såkaldte essentielle aftaleklausuler. De omfatter demokrati- og retsstatsprincipper, menneskerettigheder, kampen mod klimaforandringer samt bekæmpelse af spredning af masseødelæggelsesvåben.

Hvis enten EU eller Storbritannien finder, at den anden part har gjort sig skyldig i en alvorlig og væsentlig overtrædelse af en af klausulerne, kan den beslutte helt eller delvis at ophæve eller suspendere aftalen. Det gælder også aftalens bestemmelser om toldfri handel med varer.

Måtte en part ønske at ophæve eller suspendere hele eller dele af aftalen, skal parten først anmode den anden part om at mødes omgående med henblik på at finde en rettidig og gensidigt acceptabel løsning. Hvis det ikke lykkes senest 30 dage efter, kan parten igangsætte den relevante foranstaltning.

For at en situation kan udgøre en alvorlig og væsentlig overtrædelse, skal dens alvor og karakter være så ekstraordinær, at den truer freden og sikkerheden eller har internationale følgevirkninger. Foranstaltningerne skal fortolkes i overensstemmelse med folkeretten, være forholdsmæssige, og der skal gives prioritet til de foranstaltninger, som forstyrrer aftalens funktion mindst muligt.

Skulle en part ønske at suspendere eller ophæve dele af aftalen med henvisning til manglende overholdelse af retsstatsprincippet, vil der derfor skulle foretages en konkret vurdering af, om de nærmere kriterier jf. ovenfor er opfyldte.

Det er ikke op til mig som dansk udenrigsminister at vurdere, om udviklingen i specifikke EU-medlemslande ville kunne berettige Storbritannien til en aktivering af aftalens essentielle aftaleklausuler. Jeg har ikke kendskab til nogen form for indikation på, at Storbritannien skulle overveje skridt i den retning.

Retsstatsprincippet og menneskerettigheder er hjerteblod for mig og regeringen. Jeg vil derfor gerne understrege, at vi – uafhængigt af en mulig kobling til aftalen – ser med stor bekymring på udviklingen i Polen og Ungarn. Det gælder ikke mindst alle former for krænkelse af LGBTI+ personers rettigheder. Jeg og regeringen er derfor fortsat engageret i at finde løsninger på de bekymringer, vi har på retsstatsområdet i Polen og Ungarn. Det kommer konkret til udtryk gennem artikel 7-procedurene, retssager ved EU-Domstolen, retsstatsdialogen og den nye retsstatsmekanisme – samt den bilaterale dialog, som jeg løbende fører med den polske og ungarske regering.

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod